

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

Disputatio XXVII.

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

12. Etsi qui animo libidinoso est, quamvis ab inhonesto contactu abstineat, non minus est coram Deo vitiosus, quam si re ipsa quod appetiit exequatur.

13. Quo nomine Christus non iudicat ex concubitu inhonesto libidinem, sed ex animi motu interno, cum inquit in Evangelio: Quicumque aspicit mulierem ut concupiscat eam, iam adulterium commisit cum ea.

14. Ad quem locum eruditi quidam annotant τὸ βλέπειν plus significare quam τὸ ὁρᾶν. Notare enim intentionem animi, oculos ad rem aliquam cernendam adjicientis.

DISPUTATIO XXVII.

Theses Politica,
DE BELLO.

Politica. **B**ELLUM hominem Christianum sine peccato gerere posse statuimus.

1. Sed cum grave sit, magnoque constet, non, nisi cum alia expediendae salutis ratio nulla restat, ad hoc confugiendum, omniaque prius tentanda, ac in primis legationibus agendum, quam ad arma descendatur.

2. Tum bellum est indicendum: quod nisi fiat, non est legitime ceptum, & videtur esse latrocinium.

3. Deinde ejus est suscipere bellum, qui jus habet

habet, *Eustav* & vocationem cogendi militem. Is est magistratus.

5. Itaq; subditis, qui merè sunt privati, seu quos penes nulla prorsus est potestas gubernationis, non licet insurgere cõtra suos principes: Electoribus verò imperii contra Cæsarem licet.

6. Præterea belli gravis, justa, & necessaria debet esse causa impulsiva, & legitimus finis.

7. Qui duplex est: Subordinatus & princeps.

8. Subordinatus rerum repetitio & recuperatio: Violentiæ injuriæq; propulsatio ac ultio. Hic continetur defensio & cultus divini & dignitatis, quam jure obtinet magistratus bellator.

9. Princeps & priorem comitans est salus populi, & gloria Dei: Uterq; continetur symbolo Neapolitani regis Alphonsi: *Pro Lege & Grege*. Et proverbiali illo: *Pro avis & sociis*.

10. Ut finem justorum armorum adipiscare, licet etiam dolo malo, ut infidiis, uti adversus hostem. Quò refero illud Virgil. Dolus an Virtus, quis in hoste requirat?

11. In victoria cùm aliàs, tum verò in primis bellorum civilium, moderatione utendum est.

12. Itaq; laudandus est J. Cæsar, qui in pugna ad Pharsalum, in qua vicit Pompejum,

N 2 truci.

trucidatis 15000 in illius exercitu, ac fugientibus jam & dissipatis hostibus, alta voce clamavit: *Miles parce civibus.*

DISPUTATIO XXVIII.

Ethica Disputatio,

DE USURIS, SINT NE IN REPUBLICA

Christiana toleranda, & quatenus.

VARIÆ sunt doctissimorum hominum de usura sententiæ. possit è illa, salvâ bonorum conscientia, in repub. Christiana tolerari, necne?

2. Quæ dissertatio, cum nec inutilis sit sapientiæ studioso, nec pro otiosa haberi debeat: placet disputando investigare, quid hac in parte vero magis sit consentaneum.
3. Idque hoc ordine, ut primùm generatim definiatur mutuatio, tum species ejus, quantum ad hoc negotium opus erit, explicentur.
4. Est ergo mutuatio contractus, quo pecunia, aut res quælibet transfertur ad alium, ut tandem reddatur in genere.
5. Atque ea duplex est: simplex seu gratuita, & cum adjectione seu usuraria.
6. Mutuatio gratuita est, cum nihil redditur ultra sortem, sed exactè tantum, quantum acceptum est.
7. Usuraria est, quando aliquid ultra sortem redditur ex pacto.

8. Quare